

obrnil", tisti cerkveni dostojanstveniki, ki so jo podpirali, tisti slovenski nadškof, ki jo je blagoslovil, tisti velečastiti kapucini, ki so jo med svečami kazali in zanjo procesije delali, — vsi tisti klerikalni brezvestneži, ki so ji pomagali! Na zatožno klop pride moralčno bankerotni slovenski klerikalizem!

Danes rdeč — jutri mrtev!

965

se bi lahko opravičeno trdilo z ozirom na stotero sredstev, ki se jih danes v časopisih nanašajo, da jutri zopet iz pozorišča izginejo.

Tu ne pomaga nobena reklama

ko sredstvo samo ne drži, kar naznačilo obljublja. Nasprotno pa opozarjamo tukaj kratko, ponižno in brez vsake reklame na dva sredstva, ki sta se že od zadnjega stoletja sem kot popolnoma zanesljiva izkazala in sicer:

1. izborni Fellerjev železni fluid z znamko „Elzafluid“, kateri — kakor smo se sami prepričali — odpravi bolečine, ozdravi, osveži, okrepča mišljene in kite, vpliva življajoče in poveča opornost, prepreči mnogo revmatičnih in lahkih bolezni, ki se jih dobi vsled prepilja ali prehlajenja. 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici franko 5 kron.
2. Vam hočemo povedati, da tisočero ljudi proti pomanjkanju apetita, pečenju (sodbrennen), teži v želodcu, nagonu k pluvanju, slabostim, kovcanju, napenjanju in proti vsakemu motenju prebave s posebnim uspehom rabi Fellerjeve odvajalne Rabarbarokroglice z znamko „Elza-kroglice“, 6 škatlic 4 krone franko. In vedno zopet čujemo reči:

Ničesar ne grè čez dobroto

obeh Fellerjevih preparatov z znamkoma „Elzafluid“ in „Elza-kroglice“, ali pazi naj se pred posnemanjem in naroči naj se ju pristno s tem, da se natančno naslovi na: E. V. FELLER, lekarnar v Stubici, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko.)

Politični pregled.

Politični položaj je postal zopet jako resen. Medtem ko bi imela zbornica ravno razpravljati o uradniških vprašanjih, moral je ministerski predsednik glede dogodkov na Češkem odgovarjati. Zbornica je potem z malo večino sklenila, da se o tem odgovoru prične razprava. To seveda ni nič drugega, kakor navadno zavlačenje resnih razprav in zadržanje delovanja zbornice. Samoumevno so tudi v tem slučaju slovenski poslanci za to zavlačenje glasovali; saj ti slov. poslanci so povsod zraven, koder se gre za protiljudske nakane... Zanimiv je bil v eni zadnjih sej državne zbornice govor nekega rusinskega poslanca, ki je kar v avstrijski (!) zbornici agitiral na veleizdajalski način proti naši domovini in za carjevo satrapijo. Prišlo je do burnih prizorov, kajti ostali Rusini so ga hudo napadli in mu očitali, da je navadni „ruski špijon“. Zanimivo pa je, da so češki radikali tega „ruskega špijona“ navdušeno podpirali. Seveda, prijatelji Srbov in prijatelji Rusov gredo vedno roka v roki. Naposled je neki češki poslanec vprašal: „Kje je slovenska vzajemnost?“ Naka je dobil od Rusinov točni odgovor: „Mi se požvižgamo na slovansko vzajemnost“. Te dni enkrat govoril je tudi neizogibni Grafenauer v državni zbornici. Možakar poje vedno eno in isto pesem — o „zatiranju“ slovenskih Korošcev. Tudi letos ni prinesel nič novega in tudi letos ga ni nikdo resnim smatral. Vladi se doslej ni posrečilo, vkljub dolgemu kravjemu mešetarjenju, spor med Poljaki in Rusini zaradi volilne preobnove v Galiciji rešiti. Kakor zadnja poročila kažejo, imamo računati zopet z obštruktijo Rusinov in državne zbornice. To pa je prvo znamenje, da stoji državni zbor pred svojim razpustom. Na političnem polju zgodijo se torej lahko vsak dan zopet odločilne spremembe. Za-

lostno je le, da grè vsa ta smešno krvava igra na troške vbojih narodov, ki trpijo in vzdihujejo pod težkim bremenom nezasišano visokih davkov ter splošne gospodarske mizerije!

Ministersko posvetovanje se je vršilo 10. t. m. Posvetovanje je veljalo pripravam za zasedanje delegacij, ki se prične 19. t. m. Prestolni govor, ki se bode ta dan držal, bode nakratko pojasnil naš zunanji položaj in opozarjal tudi na potrebo dovolitve vojaških zahtev. Poročilo ministra za zunanje zadeve grofa Berchtolda je baje prav nadežno, ker naglašja, da se bodejo vsa na Balkanu še obstoječa nasprotja mirnim potom rešila.

Nov denar. Zdaj so se izdale nove krone in dvekronski komadi, ki kažejo cesarjevo prso sliko, medtem ko se je vidilo na tem denarju doslej le cesarjevo glavo. Polagoma se bode izdal tudi ves drugi avstrijski denar s to novo sliko.

Milijone za gališke veleposestnike. Listi poročajo, da hoče vlada gališke mogotce na ta način pohlevne napraviti, da omogoči dobavo 30 do 50 milijonov kron, s katerimi bi se odpadle bančne obroke galiških veleposestnikov kompenziralo. Mogoče je vse! Saj je znano, da je pustila poljska žlahta vse politične koncesije z denarjem odkupiti. Badovedni smo pa le, kaj bodejo zastopniki ostalih avstrijskih kronovin k tej krvavi kupčiji rekli.

Štajerska železniška vprašanja. Dne 5. t. m. prišli so k ministerskemu predsedniku grofu Stürgku štajerski deželni glavar prof. Attems in cela vrsta štajerskih poslancev, m. nj. tudi posl. Marckhl. Zahtevali so, da se izda predlogo glede lokalnih železnic in da se uredi samostojno direkcijo državnih železnic na Štajerskem v Gradcu. Upati je, da bode vlada izražene štajerske želje tudi vpoštevala.

Umrli je ustanovitelj češke kmetijske stranke, poslanec Alfonz Statory v bližini mesta Tabor. Bil je navdušen zagovornik kmetijskih pravic.

Na visokih šolah na Dunaju, pa tudi v drugih mestih, zopet vre in se je bati splošnega visokošolskega štrajka. Dijaki trdijo, da so šolski prostori preslabi. Prišlo je že do hudih izgrediv in demonstracij.

Obsojena špijona. Deželno sodišče v Krakovi obsodilo je obrtna dijaka Gajewski in Ozadola zaradi vohunstva v prid Rusije na 1½, odnosno 2 leta ječe.

V Pragi se pere zdaj češko umazano perilo. Na nekem shodu je dejal n. p. češki vseučiliški profesor Masaryk: „V Praškem rotovžu se k r a d e. Ako govorim pri temu o nekem zistemu, potem ne menim, da so vsi gospodje na rotovžu tatovi; tatov je tam okoli deset, ali ti terorizirajo vse prebivalstvo in nas!“ Odvetnik dr. Bonček zopet je izrekel, da je podal zaradi goljufij na mestnem rotovžu naznanilo na državno pravdnštvo. No, lepe stvari v „zlati“ Pragi!

Bulgarski kralj je bil te dni na Dunaju in ga je naš cesar sprejel. Govori se, da je imel ta obisk v prvi vrsti namen, pripraviti tla za novo balkansko vojno, v kateri hoče Bulgarija nazaj dobiti, kar je v zadnji vojni izgubila. Z obiskom na Dunaju si je hotel bulgarski kralj v hrbtu varnost dobiti. Predno bi imela Bulgarija kaj od nove vojne pričakovati, morala bi Rumunsko od Grške in Srbije odtrgati. Avstrija naj bi za to dvomljivo zadevo nekako vlogo posredovalca vzela. No, na Avstrijskem imamo druge skrbi in za balkanske zmešnjave pač nimamo več časa. Hladni sprejem bulgarskega kralja mu je pač dokazal, da Avstrija nikomur za novo vojno ne pomaga. Skrajni čas je, da se povrne na Balkan popolni mir.

Mir med Turčijo in Grško je danes tako rekoč sklenjen in podpisan. Opetovano je ravno tako izgledalo, kakor da bi se morala mirovna pogajanja popolnoma prekiniti in da bi zopet balkanski meč diktiral nadaljne ukrepe. V to nevarno igro pa je posegla Rumunija z diplomatskimi nasveti; njenemu državniku Take Jonescu gre tudi v prvi vrsti zahvala, da se je vsa nasprotja pogladilo in da je mir med Turčijo ter Grško sklenjen. O sklenjenem miru bomo še govorili. Zdaj šele člo-

vek lahko reče, da so velike nevarnosti na Balkanu odpravljene, da se ni bati zmešnjav ter nadejih vojen.

Velika beda v Albaniji. Oddelek avstrijskega le ga „Rdečega križa“ je prišel s celo bolnišnico; Albancem na pomoč. Albanska vlada do lila je oddelku takoj vso mogočo pomoč. Ker ni bilo vozov na razpologo, preneli so se je prtljago na 42 mulah iz Durana v Tirana. V tem mestu se nahaja zdaj 12.000 iz svojih krajev pred Srbi pobegnelih albanov. 4000 jih stanuje v neki stari turški kasarski Poved vlada grozovita beda. Sanitarni odredb se ni nikjer napravilo, vkljub temu zdravstveno stanje razmeroma še ni preslabedno. Albansko prebivalstvo je jako hvalježno za delo „Rdečega križa“. Essad paša poslal je na vsaki strani dežele poročilo, da je avstrijski „Rdeč križ“ dospel. Prvi dan prišlo je prav miron ranjencev. Oficirji so pravili, da je to umetniški ker so Srbi ranjene Albance večinoma pokorili. Ljudje trijo mnogo lakote. Prvi dan prišlo je 50 oseb zdravih.

Albanski položaj. Katoliški škof v mestu Alessio Luigi Bunci bil je te dni na Dunaju, ga je naš cesar sprejel v posebni avdijenci. Avdijenci se je albanski škof izrazil napram nikarjem, da je naš cesar pokazal jako veliko zanimanja za Albanijo in da je izročil najboljšo željo za albanski narod. Škof se je nadalje razil, da so vsa poročila, gledé katerih vlada obd Albaniji pravcata anarhija, popolnoma neresna. Albanija pričakuje le s hrepenenjem svojo kralja. Škof je govoril tudi gledé položaja bancev v novih srbskih pokrajinah. Londona poslaniška konferenca garantirala je Albanost prostost vere, šolstva in sejmov. Ali Albani nima nobenega zaupanja do Srbov, da bi te garancije spoštovali. Prebivalci vzhodne Albissie so na srbske sejme navezani. Srbi pa čajo Albance z izstradanjem premagati. Albani upajo, da bode Evropa več eneržije pokazala, je vendar vidila, kako krivično je omejevanje banije. Kajti Dibra ni meja, marveč srce albanske ljudske zveze.

Srbska zverinstva. Srbski list „Radništvo“ piše, da so balkanske grozovitosti podjarmljenju Albancev svoj višek dosegle. Vse priprave njene organizacije se je albanska nastajo prav lahko premagalo. Potem pa so Srbi napravili kazensko ekspedicijo v Albanijo. Bojih okoli Struge, Dibra in Piskopeje zbiral se se Albanci pri Prizrendu. Tam jih je obkolila srbska armada, ki je prihajala od Kalkonele planine. Srbi so takrat uradno brzojavljali na liste, da se Albanci nočejo udati. To pa bila laž! Velika množina Albancev je takoj položila orožje in se udala. Ali Srbi so jih potražili v skupine po 10 mož, nakar so jih postrelili. Srbski vojaki so imeli splošno povelje, da ne smejo nikogar vjeti. Pozneje so Srbi obkolili albanske vasi, kjer so pričakovali upornike. Zapovedujoči oficir pustil je po običajnem predstojniku vse odraslene zbrati in takoj postreliti. V drugih vaseh pustili so se je vjete Albance v skupinah po 40 mož zati in se jih je potem z nožem poklalo. To je prišlo ceneje, ker ni bilo treba streljati. Med srbskimi vojaki nabajal se je tudi nek cigan, ki je s posebnim veseljem mečih ril. Pa to še ni vse! V nekaterih vaseh se je vse, kar je živelo, celo domače pse in mačke, poklalo. Ženske in otroke se je v grozovitem joku z bajonetom pomorilo ali postrelilo. Se stanovanke bled so Srbi požgali. Matere, ki so v divji grobi v plamena skočile, da bi svojo deco rešile, Srbi postrelili. Mrtni in ranjence se je v ogeji pometalo. Nekatere ženske so se hotele s begom rešiti; a zamán, kroglice so bile hitrejšje! Z denčkom na prsih se je ženske poklalo. Od 15 albanskih vaseh se je 9 popolnoma uničilo, v ostalih pa skoraj vse odraslene prebivalce pomorilo. V okolici mesta Dibra nastopal je 12. srbski regiment. Prebivalci tamšnjih vase so zbežali v gorovje. Pa brezuspešno, kajti tudi tam jih je dosegel neizprosn Srbi, ki je njih vasi uničil. Kaj se je v gorovju zgodilo, more nikdo povedati, kajti od tam ni prišel noben živi več nazaj. Krščanske sosedne vasi so zvele črede pomorjenih. Na južnem Srbskem